

Sober charolais

al 50 jaar veel trouwe fans

2018 is een feestjaar voor het Nederlands Charolais Stamboek. Dit jaar viert het zijn 50-jarig bestaan. Met stamboekvoorzitter Peter van Nieuwenhuijzen en oud-bestuurder Cees Schrauwen blikken we terug en vooruit op de rol van charolais in Nederland.

TEKST WIM VEULEMANS

‘Welkom op het eiland’, lacht Peter van Nieuwenhuijzen (45) bij de ontvangst op zijn boerderij in het Zeeuwse Sint Philipsland. De voorzitter van het Nederlands Charolais Stamboek baat er een akkerbouwbedrijf uit met onder andere graszaadteelt, bieten, pootgoed en granen. Daarnaast siert zijn crèmekleurige charolaisveestapel van 150 dieren het mooie landschap, dat omgeven is met water. Toen hij in 1992 het ouderlijke bedrijf overnam, begon hij ook meteen met het houden van runderen. Via zijn neef Leo Saarloos kwam Peter bij charolais terecht.

Sober en volgzaam ras

‘Charolaisdieren zal je zelden of nooit op een gewone weide zien staan’, zegt Peter meteen. ‘Die weides zijn vaak te rijk en de dieren worden snel te vet. Je vindt ze in heel Nederland, maar dan vooral in natuurgebieden.’

Dat wordt ook beaamd door Cees Schrauwen (78) uit Numansdorp. Hij was meer dan 26 jaar bestuurder van het Charolais Stamboek en in het verleden bedrijfsleider op het grote akkerbouwbedrijf Ambachtsheerlijkheid Comstrijen.

‘Charolaisdieren zijn zo sterk’, ervaren oud-bestuurder Cees Schrauwen zelf

‘Naast de 2000 hectare die we bewerkten, hadden we ook een 80-tal hectare aan dijken die we beheerden’, vertelt Cees. ‘Om die reden zijn we met charolais begonnen. Dat ras paste perfect, zowel qua voerbehoefte als qua fenotypische bouw. De dieren zijn immers zo sterk.’

Beide heren zijn duidelijk fan van hun ras. Ze omschrijven de charolais als volgzaam dieren, die makkelijk in de omgang zijn. ‘In het verleden werden charolaiskoeien vaak ingezet als werkdieren, wat meteen hun volgzaam karakter verklaart’, zegt Cees. Bovendien zijn ze het best gebaat met een sober rantsoen van hooi of graskuil uit een latere snede. ‘Het is een ras dat perfect bij mij en mijn bedrijf past’, stelt Peter trots. ‘De rust in het koppel maakt dat ik makkelijk alleen een of meerdere dieren kan afzonderen zonder dat er onrust volgt. Bovendien past het hooi uit de graszaadproductie perfect in hun rantsoen.’

Groeien tot een ons per uur

De meeste dieren kalven voor het eerst op een leeftijd van 30 tot 36 maanden. Een tussenkalftijd van ongeveer 365 dagen maakt van het charolaisras een van de meer vruchtbare rassen. Daarenboven zijn het ook dieren die makkelijk groeien, ondanks het sobere rantsoen. ‘Vaak hoor je liefhebbers wel eens stellen dat je de dieren bijna ziet groeien, tot een ons, 100 gram, per uur’, lacht Cees. ‘Maar er zijn zeker dieren die tot 1600 gram per dag groeien, wat uiteindelijk resulteert in zware karkassen.’

Dat aanpassingsvermogen, de groei­kracht, de rust en de soberheid maken dat een van de oudste vleesrassen wereldwijd in meer dan 70 landen terug te vinden is. In Frankrijk maakt charolais ongeveer 20 procent uit van de veestapel en is het ras te vinden op meer dan 46.000 bedrijven.

Klein met trouwe leden

Het Nederlandse stamboek telt momenteel 35 leden. Beide heren schatten de omvang van het ras in Nederland op een paar duizend dieren. ‘Maar onze leden zijn wel bijzonder trouw aan hun ras’, zeggen ze meteen.

Al jaren is immers zowel het aantal leden als het aantal geregistreerde dieren op hetzelfde niveau. Voor de werking

van het stamboek is een samenwerking met CRV opgezet, waarbij de basisregistratie van de dieren gebeurt via de databank van CRV. Het stamboek houdt zich niet alleen bezig met de basisregistratie, maar bemiddelt ook bij de verkoop van dieren. Daarnaast tracht men elk jaar een keuring aan te bieden aan de leden; zo kunnen dit najaar charolaisfokkers deelnemen aan de nationale keuring in Mariënheem. Tot slot probeert het stamboek ook elk jaar een ronde mee te doen in het opfokstation van Laren om zo ook enige data te verzamelen over de prestaties van charolais.

Geboortegemak als optimumkenmerk

De beperktere omvang van het charolaisras in Nederland maakt dat vele charolaisfokkers zich vooral richten op de bakermat van het ras, Frankrijk. 'In Frankrijk zijn meer dan 235.000 dieren geregistreerd', geeft Peter aan. 'Dat maakt dat de selectieruimte daar flink groter is en bovendien zijn er veel meer data beschikbaar.' De meeste rietjes die in Nederland ingezet worden, komen van Franse ki's. Maar vanwege het gemak van werken, kiezen veel vleesveehouders met charolais vaak voor een eigen stier. Het stamboek bepaalt samen met de leden wel de eigen koers en geeft zodoende ook invulling aan het fokdoel van charolais in Nederland. Daarin ligt de focus vooral op soberheid, groei-kracht en zware karkassen, beenwerk en geboortegemak.

'We merken wel dat er wereldwijd steeds meer aandacht is voor geboortegemak', zegt Peter. 'Hiervoor worden in Frankrijk data verzameld van draagtijd, geboortegewicht en bekkenmetingen. Zware kalveren willen vleesveehouders absoluut vermijden. En zeker op de grotere bedrijven is het een aandachtspunt.' Dat betekent volgens de stamboekvoorzitter ook niet dat men te ver gaan mag gaan in de selectie op meer geboortegemak en dus steeds lichtere kalveren. Voor hem is geboortegemak een optimumkenmerk. Een kalf mag niet te zwaar zijn, maar ook niet te licht. Want dat kan een te licht karkas opleveren.

Hoornloosheid biedt kansen

Door het sobere rantsoen, de hoge groei-kracht en de goede vruchtbaarheid is het ras kostentechnisch op orde. 'Maar de concurrentie wereldwijd is groot. En ook wij kunnen daarin niet mee', geeft Peter aan. 'Ook wij moeten ons vooral richten op de regionale markt.'

De ontwikkelingen met genomics volgen de stamboekbestuurders van een afstand op. Momenteel is in Frankrijk al een merker-test beschikbaar waarmee vleesveehouders zowel mannelijke als vrouwelijke dieren kunnen laten testen. Daarbij krijgen ze niet alleen merkerfokwaarden ter beschikking, maar wordt ook de raszuiverheid en de afstamming bevestigd. Tot slot wordt ook duidelijk of een dier genetisch hoornloos is.

'Zeker op de grotere bedrijven biedt dit kansen. Hoornloze dieren brengen vaak meer rust in de stal en aan het voerhek. Het ont-hoornen is dan niet meer nodig. We weten dat veel bedrijven in Frankrijk hoornloosheid inkruisen. De genetica van hoornloze dieren gaat sterk vooruit. De aanschaf van een hoornloze stier kan dan een keuze zijn voor de charolaisfokkers', besluit Peter. |

Stamboekvoorzitter Peter van Nieuwenhuijzen meent dat charolais zich het best op de regionale markt kan richten

Jubileumviering op 2 juni

Op zaterdag 2 juni organiseert het Nederlands Charolais Stamboek niet alleen de algemene ledenvergadering, maar ook een jubileumviering voor genodigden. Als locatie

heeft het bestuur gekozen voor het charolaisbedrijf van Jan Denneboom in Colmschate nabij Deventer. Daarnaast nodigt het stamboek in de dagen vooraf Nederlandse en

buitenlandse charolaisfokkers uit voor een bezoek aan verschillende vleesveebedrijven in Nederland.